

Prof. dr hab. inż. M. Łapkowski
Katedra Fizykochemii i Technologii
Polimerów
Wydział Chemiczny
Politechnika Śląska
44-100 Gliwice

Gliwice, 7.12.2011

**Recenzja dorobku naukowego i osiągnięć organizacyjnych Prof. dr
hab. Zbigniewa Galusa do wniosku o odnowienie doktoratu,
sporządzona dla Senatu Uniwersytetu Warszawskiego**

Pan Prof. dr hab. Zbigniew Galus urodził się w 1934 r. w Szczaworach niedaleko Kielc. Studia ukończył na Wydziale Chemii Uniwersytetu Łódzkiego w 1955. Następnie przeniósł się do Warszawy gdzie w Katedrze Chemii Nieorganicznej i Analitycznej rozpoczął badania, które doprowadziły do uzyskania stopnia naukowego doktora. W tamtym okresie intensywnie współpracował z profesorem Kemulą prowadząc nowatorskie badania tworzenia związków międzymetalicznych oraz opracowując wiszącą elektrodę rtęciową. Te właśnie badania stanowiły podstawę do sfinalizowania pracy doktorskiej obronionej w 1960 r.

Po tym etapie, Prof. Galus wyjechał na dwuletni staż postdoktorski do USA gdzie w University of Kansas pracował ze znanym elektrochemikiem Profesorem R.N. Adamsem i z późniejszym laureatem Nagrody Prof. P.S. Rowlandem, zajmując się badaniem mechanizmu elektrochemicznego utleniania związków organicznych, w tym kilku pochodnych aniliny. Był jednym z pierwszych elektrochemików na świecie, który zastosował wirującą elektrodę dyskową z pierścieniem oraz metody radiochemiczne i spektroskopię elektronowego rezonansu paramagnetycznego. Po powrocie do Polski kontynuował pracę naukową na Uniwersytecie Warszawskim gdzie zajmował się badaniami elektrochemicznymi kompleksów metali przejściowych, co zaowocowało opracowaniem pracy habilitacyjnej obronionej w 1966 roku.

Profesor Galus pracuje na Wydziale Chemii Uniwersytetu Warszawskiego już od 54 lat i dwukrotnie pełnił funkcję Prodziekana w latach 1980-81 i 1984-85. W roku 1967 został docentem, w 1973 awansował na stanowisko profesora nadzwyczajnego

a w 1981 roku uzyskał stanowisko profesora zwyczajnego. Przez wiele lat był Dyrektorem Instytutu Chemii Nieorganicznej i Analitycznej, gdzie stworzył wyjątkowe warunki rozwoju młodej kadry naukowej. W ramach tej jednostki naukowej utworzył Laboratorium Elektrochemii Analitycznej, którym kierował przez 35 lat. Był tam promotorem 25 obronionych prac doktorskich i 6 habilitacji. Kilku jego wychowanków zostało wybitnymi profesorami pracującymi zarówno na macierzystym Wydziale, w Polskiej Akademii Nauk jak i za granicą. Kierowana przez Profesora Galusa jednostka stała się uznanym światowym centrum dydaktycznym i naukowym w dziedzinie elektrochemii analitycznej. Była ona licznie odwiedzana przez znakomitych elektrochemików. Można wręcz stwierdzić, że Laboratorium Pana Profesora wytyczało kierunki badań w Polsce w zakresie elektrochemii.

Zainteresowania naukowe Profesora Galusa są bardzo szerokie, gdyż obejmują zagadnienia związane z kinetyką elektrochemiczną, procesami adsorpcji, inhibicji reakcji chemicznych, tworzeniem związków międzymetalicznych w rtęci, prowadzeniem reakcji w warunkach ekstremalnie wysokich ciśnień, temperatur i stężeń, opracowaniem elektrod chemicznie modyfikowanych, mikroelektrod oraz nowych technik elektroanalitycznych. Ta tematyka pozwoliła opublikować ponad 200 oryginalnych artykułów naukowych, około 10 rozdziałów w książkach i kilka publikacji przeglądowych, dwie monografie „Metals in Mercury”, (Pergamon, 1986) i “Intermetallic Compounds in Mercury”, (Pergamon, 1992), oraz najbardziej znanej książki z dziedziny elektroanalizy: "Teoretyczne Podstawy Elektroanalizy Chemicznej" wydanej przez PWN w latach 1971 i 1977. Książka ta została natychmiast zauważona i uznana w świecie nauki i była wydana pod tytułem: “Fundamentals of Electrochemical Analysis“ w języku angielskim w latach 1976 i 1994, w języku rosyjskim w 1974 i mandaryńskim w 1985 roku. Bez zbytej przesady można stwierdzić, że stała się ona podstawowym podręcznikiem każdego elektrochemika i skarbnicą wiedzy dla ludzi zajmujących się metodami elektroanalitycznymi. Prof. Galus jest także współautorem popularnego podręcznika akademickiego: “Elektroanalityczne metody wyznaczania stałych fizykochemicznych“ wydanego w 1979 roku przez PWN. Tak szeroki i różnorodny dorobek spowodował, że profesor Galus należy do grupy najczęściej cytowanych chemików polskich.

Znacząca pozycja naukowa Profesora spowodowała, że w 1983 roku został członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a w 1991 roku

3
4

wybrano Go do Polskiej Akademii Nauk, w której od 1998 roku jest członkiem rzeczywistym. Prowadzi aktywną działalność w Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej IUPAC gdzie w latach 1969-83 był członkiem tytularnym Komisji Chemii Elektroanalitycznej. Brał udział w pracach krajowych organizacji oraz organów opiniodawczo-doradczych i przedstawicielskich środowisk naukowych: Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych (1991-93, 1994-96); Zespołu Ekspertów przy Ministrze Edukacji Narodowej (1990-92); Komitetu Badań Naukowych (1991-97, 2001-05); Rady Nauki przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2005-08). Jest również wieloletnim członkiem Komitetu Chemii PAN. W latach 1986-91 był Wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1986-91), którym następnie kierował w latach (1992-94), a obecnie jest członkiem honorowym. W 1980 roku został członkiem Komitetu Redakcyjnego najważniejszego czasopisma polskich chemików „Polish Journal of Chemistry”, którym od roku 2006 kieruje jako redaktor naczelny.

Na zakończenie chciałbym dodać, że dla osób, które miały zaszczyt i przyjemność poznać osobiście Pana Profesora Galusa, jawi się On jako człowiek niezwykle skromy i przyjazny, nigdy nie odmawiający pomocy i pomimo swojej wysokiej pozycji naukowej i zawodowej, łatwo nawiązujący kontakt z młodzieżą.

Za swoją działalność naukową i organizacyjną uzyskał niezliczoną ilość nagród i wyróżnień, z których najważniejsze to: nagroda Prezesa Rady Ministrów za całokształt badań naukowych (2004); nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za prace naukowe (1964, 1968, 1972, 1976, 1980, 1987, 1991); Nagroda im. M. Skłodowskiej-Curie (Wydział III Nauk Matematycznych, Fizycznych i Chemicznych PAN, 1984). Odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1976); Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1998); Medal Komisji Edukacji Narodowej (1997); Medal im. J. Zawidzkiego (Polskie Towarzystwo Chemiczne, 1980).

Uważam więc, że przedstawiony mi do oceny wniosek Rady Wydziału Chemicznego Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie odnowienia doktoratu Prof. dr. hab. Zbigniewowi Galusowi jest w pełni uzasadniony i gorąco go popieram.

M. Łapkowski

